

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
5 octombrie st. v.
17 octombrie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 40.

ANUL XXII.
1886.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Mi-i dor...

Mi-i dor de satul ce mi-a fost
Al tinereții lăgân;
Mi-i dor cași de-un adăpost
Cu brațul cald și țepân.

Stărnit d'al rivnei drag cobold,
Ești de-acolo 'n lume,
Cu pept umflat de-un falnic bold,
Să-mi fac și eu un nume.

Ș-am indreptat luntrița mea
Pe-a vieții mare lată;
Plutind spre ținta cea mai grea,
Dar cea mai minunată.

În giurul meu rinjiau turbat
Uri, pizme, stânci cu dinte;
Cu mii de valuri am luptat
Ș-am dat mereu nainte.

Golit-am vai! de multe ori
Păhar de chinuri crunte;
De alte-dăți cununi de flori
Me 'mpodobiau la frunte.

Și ținta mea cu foc nestins
Stărnii tot dor de ducă;
Dar când părea că o-am atins,
Fugii ca ș-o nălucă.

Treceam ne mai privind în giur,
Făr' s'am de-odihnă parte;
Și m'am trezit cu pērul sur,
Dar ținta-i tot departe.

Me tem că nici n'am s'o ajung,
Luntrița cam slăbeșce
Și vād la malul îndelung
Cum sōrele sfințeșce.

Cu braț slăbit, luptând din greu,
M'apucă-un dor cu jale
Și ăr me duc 'n satul meu
De-unde-am pornit la cale.

Acolo-i fōrte liniștit,
Un drag de-a-ți tot petrece;
Dar nu mai sūnt cine-am iubit,
I-a stins mormēntul rece.

Nu-i cum a fost! Vai cum să scap,
Că mor de vreme lungă?!
Și plec luând ăr lumea 'n cap
Și sar p'a luntri dungă.

În lume ăr! Plăceri să sorb!
Să cad și 'n fundul mării...
Ca fluturul ce sbōră orb
În focul luminării!..

Iosif Vulcan.

O viață perdată.

— Novelă. —

I.

Tram departe de »ea,« când i-am auzit dintēiu
de nume. Nu o vādusem nici odată, nu o cu-
noșeam.

Cu tōte aceste de câte ori imi vorbiă cineva
despre dēnsa, îl ascultam cu interes și me cuprindea
un tainic dor, ca s'o vād și s'o cunosc

Ce me legă de numele ei? De unde acel interes,
de unde dorul inimii mele s'o vād?

Însădar me 'ntrebați.

Este și rămāne o cimilitură 'n veci nedeslegată
cum firea, ori mai bine fatalitatea incopcie inimi de
inimi, fie ele cât de departe.

Pe semne așa ne-a fost scris și noue în cartea
cea nēgră de osēndă a omenirii, în care ți se scriu o
đi doue bune și sute și mii rele. Și pēna cu care
ne-a scris ursita foile nōstre va fi fost aspră, cernēla
de fiere, ăr sufletul ei reu nēcāsīt.

Dar reu fac decă ve indispun de-acum, iubiților
cetitori, dela cetirea acestor claie de cuvinte. Me voi
feri deci de-ocamdată, ca astfel să ve puteți și dvōstre
bucură întru a mea bucurie, cum me bucuram eu
atunci, când nu șciam încă de cele ce-mi erau re-
servate pe paginile din urmă ale cărții mele de osēndă.

Zimbiți, rideți, pară-ve bine acum!

Ăr la urmă ve rog să me compătimiți!

Acēsta problemă, cu care sūnt destul de in-
dresneș a ve însărcină, este cam riscată din partea
mea, pentru că nu șciu decă forțele mele me îndrep-
tătesc la o astfel de incredere.

Fie. Ve rog totuș să o primiți, decă nu 'n
întregul ei, barem punctul cel din urmă: compăti-
miți-me!

Atāt veți putē face.

Intemplantă voi ca »ea« să vină pe un timp mai scurt la X., orașul în care me aflam.

Nu știu cum și nu știu de ce, devenisem nervos, iritat și impacient. Umblam ore întregi de-a lungul ulițelor, ca s'o ved și n'am vădut-o. De dece ori am mers pân' la porța casei, unde se află; am și pus mâna pe zăvor, dar inima îmi bătea atât de tare, încât cu neputință îmi eră ca să intru.

Cum și de ce, însădar me întrebați.

Și »ea« s'a dus, fără s'o fi vădut.

Er am intrat în prosa vieții mele de toate zilele, căci nu o iubiam încă. Nu o puteam iubi, de-ôrăce nu o cunoșceam. Eră o preocupățune, o preocupățune ôrbă, care se mărginiă a se arătă numai dîn când în când printr'un interes viu și atențune curiôsă, cu cari sorbiam cuvintele celui ce îmi vorbiă de dênșă.

Trecuse o jumătate de an, când vini erăș și anume cu scop de a sta timp mai îndelungat aci.

Mi-am propus de repețite ori a o cercetă; și de repețite ori întreviniă ceva, ce me împedecă în intențunile mele. Ursita îmi părea că șoptiă: fugi, te fereșce! Dar eu nu o am înțeles.

În sfêrșit m'am dus.

Când am intrat pe ușe, mi se oprise resuffletul pe un moment, er după aceea simțiam sângele cum îmi svêcneșce prin toate vinele trupului.

Aș fi vrut să nu fi intrat încă.

Eră prè târziu.

Fața-i se rumeni ca dintr'o-dată și »ea,« care nu me mai vèdă până într'acest moment, me primi cu un zîmbet atât de prietinos și atât de dulce, pare că vechi cunoscuți și prietini din copilărie eram.

Am ocupat loc față în față cu ea; și de nu-mi împunea bunăcuviința, strînsă 'n cătușele aceluî complex de forme reci și mașinare, ce se numeșce etichetă, aș fi stat și aș fi tăcut o oră, doue, trei, zile întregi, perdut în privirea ființei, pentru care atât eram de preocupat.

Sorocul tipic al etichetei este de 5 minute, în decursul căroră nu ți se dă regaz a pune alte teme de discurs pe tapet, decât uriciosul obiect al »timpului,« care începe în mod convențional prin constatarea oficială a »timpului« în zilele de curênd trecute și cele presinte și se continuă prin exprimarea părerilor individuale asupra lui. Unuia i place timpul ploios și furtuna, altuia seninul. În sfêrșit se exprimă dorința comună a tuturor, ca »timpul« să se îndrepte spre bine, ori să țină tot frumos.

Comedia asta îți răpeșce cel puțin 4 minute și jumătate din terminul draconic al etichetei, abia îți mai remâne o jumătate de minută să întrebi pe persôna cu care conversezi, cum i place aci, nu i dor de casă, cum i se pare orașul, ômenii?

Nici odată nu mi-au plăcut aceste forme gôle și teatrale de etichetă, și cu toate aceste eu eram unul dintre ômenii, cari le observam în totdeuna cu o îngirigire scrupulôsă.

Pardon. Nu totdeuna.

Să vedeți. Am un naturel de a me șci acomodă împregiurărilor. Și pôte tocmai asta face, că cu plăcere me acomodez. Și de-ôrăce partea cea mai mare din lumea cu care aveam de a face, eră par excellence »etichetôsă,« eram și eu »etichetos,« cum nu se pôte altfel. Dar totdeuna îmi plăcea și îmi place de ômenii cari pun pondul pe esență și nu pe formă, cari țin mult la bunăcuviința — esență — și mai puțin la forma ei, mascarada de etichetă. Între astfel de ômenii me șciu eu fôrte bine acomodă. Aci sânt mai puțin »etichetos.«

Pentru acest cuvênt am dîș pardon

»Ea« aparținea persônelor de categoria ce am

amintit mai în urmă. Conversația sêcă de 5 minute me convinse pe deplin despre acêsta. Și ceea ce nu țin minte de când n'am făcut, o am făcut acum. Am stat 8—10—12 minute la prima vizită.

Când am eșit, m'a petrecut până 'n pragul ușii. Er eu în butul etichetei i-am luat mâna și i-am sărutat-o.

Cu pași repeși am mers acasă. Eram turburat în totă ființa mea. Se petrecea ceva straniu de tot în mine.

(Va urmă).

Eu, *

Forme și fond în cultură.

IV.

Catedra și băncile.

(Urmare.)

Miniți acasă cu felurite testimonii, diplome, brevete etc cari parte mare sânt câștigate prin fel de fel de misterii, prin licăriri de noroc etc. tinerii profesori — din cestiune — ocupă care ici care colo câte o catedră.

Întrebăm acum, cine ce pôte așteptă dela profesori cari s'au dat pe acêsta carieră din motive ca cele înșirate mai sus, și astfel fără atragere adevêrată, prin urmare fără o pregătire temeinică și acum, după aședarea lor, încreduți cu cea mai gingașe și groa chemare, cu educațiunea și instrucțiunea unei întregi fragede generațiuni?!

Ca să fim mai bine înțeleși, vom lămuri faptul, asistând cu gândul la mai multe lecții ce se dau prin gimnasii, un lucru ce-l cunosc mai toți cari au trecut un gimnasiu, dar care la mai puținii a ramas materie de o îndelungată și seriôsă judecată. Afară de profesorii adevêrați, — cari merită cu atât mai multă considerație, cu cât este prè restrîns numărul lor — deosebim profesori comodi a casă și nu mai puțin comodi în școlă: profesori absolut ignoranți, cari nu numai că nu țin sêmă de nici o înaintare a științelor, dar nici resumatul acela de materie ce li s'a dat să-l propună, nu-l înțeleg cum ar trebui să-l înțelegă dênșii; deosebim mai departe profesori, cari șciu materia mai reu decât școlarii lor și profesori cari au puțină carte, dar pe cari avantajul acesta închipuit îi face pedanți, prin urmare tot atâtea însușiri cari nu sânt de natură a atrage pe băet la școlă.

Înainte de a ne purtă gândul în mijlocul școlii, trebuie să amintim obiceiul ce îl au mulți profesori de a ciuntî ôrele de lecții, intrând — de regulă — d. p. în loc de la 8, la un sfert sêu jumătate spre 9 etc. de unde rezultă că timpul invêțământului din programe în practică scade cu — nici mai mult nici mai puțin — de jumătate!

Profesorul intră, er școlarii tresar.

Deja tresărirea acêsta este un semn reu, efectul temerii.

Dar profesorul de care școlarii tremură nu este profesor, ci un tiran care abuzeză de încredeea ce mii de părinți o pun în înțelepciunea și tactul seu, er nu în asprimea sa condamnabilă.

Prelegerea se începe — după împregiurări — cu scôterea temutului catalog și cu ascultarea unuia sêu a mai multor școlari.

Unul răspunde (!) er ceilalți mai respiră nițel — scăpați de-ocamdată de frigurile provocării — necontentit șcîricînd mersul orologiului, în vreme ce profesorul ascultă.

* Pseudonimul unuia din colaboratorii noștri, care a publicat mai multe romane 'n colônele acêstei foi. Red.

În momentele aceste se reogîndesc mai bine diferitele scăderi, deosebitele și vătămătoarele caractere ale multor profesori.

Sînt profesori cari, în timp ce școlarul recităză lecțiunea, manevrăză mereu cu »notes«-ul înspăimîntînd din adîns pe elevii lor.

Unul își face — în acest timp — plimbarea de dimînătă prin școlă, mesurînd distanța dintre ușe și vr'o eventuală ferestă,

Altul are esteticul obiceiul a mai căscă din vreme în vreme, părăndu-i-se naivă și prę copilărescă datorința de a da atențiune celor verđi uscate recitate de elevi, după chipul de propunere al profesorului.

Sînt alții cari în acest timp, își fac socotelile private, alții erăș citește gazete, taе foile la cărți, scriu articoli de diare etc.

Școlarul a isprăvit cu răspunsul, capătă — sub cele mai variate impregiurări — o notă ore-care, pentru răspunsul dat din cap, furișat din carte, șoptit de alții etc., după puțință.

Urmăză »propunerea.«

Negreșit propunerea sęu esplicarea trebuie să se conformeze naturii obiectului respectiv.

În faptă se și conformăză propunerea naturii obiectului, dar numai sub respectele formelor esteriore.

Un profesor propune cu mult patos într'un ton de declamații, altul din contră, indrugă ceva pe unul și acelaș ton, al treile — mai practic — cere carte dela școlari și le ceteșce — drept explicare! — lecțiunea cu cōda ochiului; se dau apoi lecțiunile după stereotipul »de aci până aci« ora a sunat, profesorul ese, școlarii saltă, strigă, rid, se bat etc. după impregiurări și dispoșiți.

Că ce interes pot simți școlarii asistând de silă la astfel de prelecții își pōte închipi ori cine.

Prę ușor observă elevii că profesorul lor însuș nu e pregătit, ei esplicarea ce le-o face din cutare materie — o face și dnialui din carte, — prin urmare încep a perde confidența în profesorul lor și pe neșciute se trezeșce în ei gāndul, că în chipul acesta înțeleg și ei materia respectivă și astfel n'au nevoie de profesor.

Cumcă dar în aceste des repețite casuri tōtă educațiunea și instrucțiunea este numai o ficțiune, dela sine se înțelege.

Limbile clasice, pentru a căror elisiune se trudeșce dl Frary, se propun în cele mai multe casuri de astfel încât este absolut cu neputință a pretinde dela bieții absolvenți de gimnasia vr'o urmă de un curs făcut de o educațiune și instrucțiune clasică după un timp de opt ani de diile!

În clasele inferiore se călăresc neintrerupt pe gramatice, partea formală, sintactică etc., dar tocmai reala propunere este de astfel încât în clasele superiore când se trece la lectura lui Cicero, Horaț, Platon, Homer etc. întregile prelegeri trebuiesc reduce numai și numai la cestiunile curat gramaticale, la analiza formală și sintactică etc. curate secaturi ener-vante pentru mintea băeților și viua lor fantasie — așă încât este peste puțință ca băeții să aibă oca-siunea, ba nici impulsul absolut de lipsă — din partea profesorilor de a pētrunde vecinicile adevăruri ce se resfrāng mereu din isvōrele nesecate ale cumințeiiei helene și latine.

Rar se face ca un profesor să se ocupe cu rivnă cu elevii sei, dezvoltāndu-le cu un viu interes și cu un probat sistem, de principiile, vederile de bine, frumos și adevēr ce sînt sēmēnate de geniul clasicilor anticității, prin nemuritoarele lor monumente literare; sęu să introducă cu tact pe elevii sei în tainele frumosului din clasici, să-i idemne mereu a-și face materie de reflexiune adāncă acele adevăruri, er pe basa

acestora — să-i hotărăscă — a-și îndreptă ei însiși mersul gāndurilor și al faptelor lor în viață. Dar acēsta nu se face, ci din contră.

Tōtă educațiunea și instrucțiunea clasică se reduce la lecții formale, la propuneri de șablon fără suc, fără mēduă și astfel se face, că după un asemenea invēțămēt, băeții după absolvarea gimnasiilor n'au măcar o idee, de este justă reputațiunea valorii ce o are d. e. Eneida lui Virgil, Odele lui Horaț, poemele lui Homer etc.

Este invederat dar, că au tōtă dreptatea atāt băeții, cât și părinții decă se tanguesc mereu, că cei dintei nu trag nici un folos din limbile clasice, ci din contră.

Studiul singur al gramaticelor în timp de opt ani de diile trebuie să-i scārbēsca, să-i enerveze dela o vreme, cu deosebire când trebuie să se convingă că sęu limbile clasice nu se pot invēțā în gradul de a putē — după 4—8 ani, cu o relativă înlesnire d'a înțelegce ce au scris autorii vechi și atunci tōte sfortările sînt absurde — sęu, făcēnd cursul acesta și neînțelegēnd măcar cāt de cāt spiritul operelor clasice, vor să crēdă tinerii, că tōtă premărirea clasicilor este o visiune în mintea încărcată a filologilor și în acest cas limbile clasice sînt o tortură impusă de nālucirile filologilor innecați în colbul scrierilor vechi.

Dar fără tainica adāncire în eu-l nostru, după judecarea continuă a adevărurilor ce se găsesc prin autorii buni precum și în viață, fără o continuă, vastă și alēsă împrietinire cu operele bune, este imposibil un succes hotăritor în materia de educațiune.

Pe calea acēsta se desvōltă puterea judecării de astfel, că prin o lectură continuă, sistematică, prin desvōltarea puterii observațiunii, ideile, gāndurile încep a se ordina într'un chip logic și astfel se face că invēțarea începe a se schimbā în ghicire, în devinațiune.

Cu un cuvēt prin cultivarea continuă a minții ni se dă puțință a cultivā inima, desvōltānd pornirile spre bine, înfrēnānd și stăpānind isbucnirile vrājmașe demnității nōstre omeneșci.

Dar reala acțiune a celor mai multe gimnasii este prę departe de ajungerea acestui scop.

Mulțimea scăderilor de cari suferă gimnasiale nōstre este cea mai grozavă baștină a posibilității nobilitării moravurilor.

După scăderile de cari vorbirām mai sus, vine altă drōe de defecte și abusuri cari tōte isvoresc din tratarea, din procedura necorespundētore a profesorilor de șablon.

Cine nu cunoșce abundența variată a tuturor apucăturilor, mișeliilor, batjocorii, persiliării de dos, inventate tōte de mintea viuă a tinerilor pe sēma profesorilor — nechemați.

Și cumcă tōte aceste inconveniente zādārnicesc mersul instrucțiunii și al educațiunii, cine ar putē tăgădui?

Dar mai sînt o mulțime de inconveniente ce fac ilusorică ținta la care tind școlile secundare.

Cine n'a audīt de »corepetiție« de »privat« (sc. Stunde?)

Sînt institute medii în cari profesorii — de felul celor amintiți — pōrtă un adevērāt resboi indirect cu școlarii din pricea corepetițiilor.

Atata tribulēză și atatea apucături folosese acești profesori față cu școlarii lor, până ce aceștia se vęd siliți a se adresā la părinții lor, să-i dea la orele private, că la din contră le este sigură căderea, pe lāngă tōte silințele lor.

Acum și cel mai naiv școlar trebuie să observe numai decāt privilegiul vătēmător ce-l au — în realitate — băeții din corepetiție față cu ceilalți în ce priveșce tratarea profesorului cu ei.

Sunt casuri că profesorul dinadins incurcă lecțiunea ca să pôtă constrînge astfel pe elevi a recurge la corepetația profesorului, impreună — de regulă — cu un honorar mare, câte-odată chiar enorm.

Dela sine se înțelege, că în astfel de casuri băeții — fără corepetații — se simțesc mereu străini în fața profesorului, se descuragéză, perd voia de a se indeletnici cu învățatura și e naturală acêsta regresiuune când elevii trebuie să se convingă dela o vreme, că ei pe lângă tótă stăruința lor nu pot obține notele ce le capêta — pe nemeritate colegii lor din corepetație.

Afară de aceste și multe alte defecte cari zădărnicesc sporul în educațiune trebuie să amintim ceva și despre chipul cum obișnuesc a trată profesorii cu persôna elevilor lor.

Pentru a conduce pe băeți la înțelegerea și urmarea celor ڊise și svătuite de profesor, se recere o autoritate din care să transpire prietenia, binevoința, încrederea.

Precum părinții, așa și profesorii, ar trebui să nisuéscă a face pe băeți, ca aceștia din credere și sinceră atragere cătră dênșii să-i stimeze și asculte învățăturile lor, ér nu de frica próstă a notelor rele. Dar fôrte rar găsim acest raport de reciprocă încredere și iubire între profesor și școlari; fôrte a rare-ori se face să găsim un profesor care merită a fi cinstit cu numirea de părintele tinerimii încredințate îngrijirilor sale: un profesor care și afară de activitatea sa — pro-forma — să petrecă după puțință, un moment în mijlocul elevilor sei căutând a sdruncină baștinele străinismului ce există el și dênșii, nisuind a deșteptă seriositatea, a trezi în ei interesul adevêrat cătră șciințe și cultură, a le dovedî mereu pe deosebite căi binevoința sa și ce e mai mult a-i face ca indirect să se convingă dênșii de bunele sale intențiuni și a deșteptă — cu un cuvênt — în chipul acesta acel raport natural și absolut de lipsă în educațiune.

Din contra.

După pregătirea ce a făcut-o profesorul, după activitatea sa silită, elevul se obișnuéșce a vedé în profesorul seu un om străin, reu, care este chemat a-l șicană mereu și în care el nu pôte avé nici o încredere tocmai din pricina referințelor pedante, străine ce le creéză profesorul fără vocațiune între sine și elevii sei.

Să nu ne prinđă dară mirarea, că copilul cum a intrat în gimnasiu, așa a eșit.

Pornirile selbatice, slăbiciunile fireșci etc. tot așa izbucnesc din el după »maturitate« ca mai nainte, ba une-ori mai desvoltate. Minteá forțată mereu a învăț lectiile de rost — a »bovisă;« — obișnuită a fi mereu jertfită semnelor, literelor môrte, rămâne necultivată, ér în cazul cel mai favorabil, impistritată cu vr'o câteva remășițe de cunoșcințe fără nici o legătură, fără nici o valóre reală.

Etă izvórele ce ne dau cel mai mare contingent al proletarietului cu carte, al semidoctismului, de care să apere și feréscă Ddeu pe tótă lumea!

Omul este flexibil dela natură. La început familia singură, mai târđiu impreună cu șcôla este chemată a pune temelii sănêtoșe, a da direcții raționale desvoltării sale intelectuale, morale, dar mai înainte de tóte fizice.

Familiarisarea cu operele autorilor buni, observațiunea continuă în viața omenéscă, judecata desvoltată prin meditațiuni, gândiri mai ridicate, liniștite și pêtrundêtoșe, astfel apoi prin asimilarea și utilizarea adevêrurilor întimpinate în ródele înțelegciunii omenéșci, precum și în viața practică, este cu puțință ca omul să se desfacă séu să stêmpere mereu izbucnirile rele, patimile stricătóre, scăderile potrivnice

demnității omenéșci, potrivnice notei sale caracteristice dintre vertebrate, rațiunii sale.

Ei dar, după cum am spus pe rënd, viața familiară nedesvoltată la noi, scopul neajuns în cășatorie: educațiunea, apoi esistența șcôlelor — cu deosebire secundare — numai pro-forma și așa fără a-și ajunge scopul, fără a puté formá pe tiner cum ar trebui el format ca să pôtă devini un membru folositor societății omenéșci, dar mai pe sus de tóte némului seu, care ca puțin alte némuri are cea mai pronunțată lipsă de ómeni veritabil formați, după tóte aceste, ce putem așteptá óre dela aceia despre a căror educațiune ne-am ingrigit atât de puțin, ca să nu caraterisám mai energic acêsta indolență?!

Se înțelege dar că tinerii — victimele nepăsării bătrânilor — cu certificatele lor de maturitate nu vor puté face nici o ispravă — séu în cazul cel mai bun, fôrte puțină trebă — acolo unde se cultivă șciințele cu seriositate, unde nimene nu-i va sili să stea de studiile lor, afară de indemnul lor fireșc desvoltat, înțelegem la institutele înalte, la univeesități și academi.

Aurel C. Popovici.

Suvenirii de călêtorie.

(Fine.)

La 4 ore replecai și la 9 ajunsei la Râmnic-Vâlcea, eră compatriotul meu plecá spre Caracal la frate-seu și est mod ne despărțirám.

Alta ڊi dimineța plecai spre Govora, o comună, cu o mănăstire de asemenea nume, în depărtare de 1 ½ óră de Râmnic-Vâlcea. Dr. Bernardt, primul chimist al României, analisând apele minerale dela Govora, le-a găsit cele mai puternice dintre câte sânt inventate până acum în România.

Deși numai izvórele erau desfundate și alte preparative pentru băi nu se găsesc, dl prim-ministru Brătian, nevrënd să mêrgă la băi în străinătate, a preferit să facă probă de cură cu apele dela Govora, în contra opunerii familiei, ba și a curții regale, cari îl rugau să nu-și risice sănêtatea cu încercarea unui loc și băi necunoscute. S'a inscenat o șosea până la Govora, s'a tras sirmă de telegraf și Brătianul a intrat, neavând alt loc, în mănăstire, pe când jurnalele din opozițiune îl numiau: »Sihastrul dela Govora.« Aci i se aduse apă cu butóiele dela izvóre și făcând cură până la detronarea principelui Bulgariei, precum spuneau medicii, i-a folosit de minune și a recăștigat elasticitatea și i s'a prelungit viața cu câțiva ani.

Cum ajungi la începutul comunei Govora de'n spre rêsărit, o cale duce la stânga spre mănăstire, care e aședată în costa unui deal a semi-cercului de munți, cu fruntea spre rêsărit. E construită ca o fortăreță în cvadrat și închisă cu o pörtă mare; altecum păreții și edificile de dindêrêț mai tóte rui-nate. Aci se mai găsesc doi călugări; unul ca popă, altul ca cantor, biserică e în mijlocul păreților mănăstirii, care s'a zidit în secolul al 15-le; aci s'a înființat prima tipografie în România la anul 1634, de unde la 1652 fu dusă prin Matei-Vodă-Băsărab la Têrgoviște, care pe atunci eră capitala României.

Izvórele apelor minerale sânt depărtare ½ óră de comună, pe o vale între deluri și în apropiere câte de 10—15 pași unul de altul; conțin iod, sulf, petrolu, apă feruginosă, apă sărată și apă cu magnesie, pentru stomac. E raritate unde să fie concentrate atâtea ape minerale la un loc; din acêsta cauză, atât Govora, cât și Călimăneșci, au să devină băi renumite.

PÂNEA NOSTRĂ DE TÔTE ÎILELE DĂ-NI-O NOUE ASTĂDI!

În față cu izvoarele, pe un platou mai ridicat, de unde ai un prospect frumos spre Olt, se va zidi stabilimentul de băi, precum se spunea, încă la primăvara viitoare, din est motiv s'a făcut și șoseua. Scopul călătoriei mele la Govora a fost să ved ambulanța militară esmisă din partea guvernului pentru lecuirea țeranilor bolnavi. O idee fericită din partea regimului într'o țară, unde poporul încă nu e obișnuit a face căi mai lungi pela doctori și să cheltuască pe doctorii (lécuri.) Ambulanța era compusă din medici militari, major dr. Nic. Popescu, dr. Ioan Neagoe locotenent și dr. Ioan Suciuc medicul cercului; acești trei făceau diagnosea bolilor, prescriau și făceau operațiuni, dl sublocotenent Bute ca spițer (apotecar,) era dl sublocotenent I. Popescu îngrijia partea scripturistică (ducea protocoalele,) 15 dorobanți îngrijiau de bolnavi, 12 dorobanți făceau serviciul ambulanței și al sentinelei.

Ambulanța era așezată în capătul comunei de cătră izvoare, pe un câmp plan și neted, cu următoarele corturi: 1. cortul spițeriei, plin cu tot felul de medicamente și requisite de a se prepară medicamentele; 3 corturi mari pentru bolnavi, cu paturi și cu toate vestimintele necesarii pentru bolnavi și așternut; 5 corturi pentru personalul ambulanței, medici și dorobanți; 1 car cu marele cuptor de fer, în care se cocea pâinea de toate zilele, (se transportă cu câte 5—6 părechi de boi;) 1 car cu două roțe pe care era așezată culina, cu requisitele de fer și aramă smălțuită; 1 car pentru uneltele și medicamentele spițeriei; 5 vagoane pentru bagajele ambulanței; aceste toate se transportau cu prejuncture date din partea comunelor; 1 trăsură cu doi cai, cu care se aduceau articlii de consum și alte trebuințioase, dela orașul din apropiere. Mai erau 5 corturi la izvoare, sub cari bolnavii făceau băi în caduri.

Pe toate corturile și căruțele era crucea roșie și tricolorul statului; pe dinaintea corturilor bolnavilor se prumblă dorobanțul cu pușca la umăr.

Ací viniați și se adunau bolnavii din toate părțile, provăduți cu adeverințe de pela sub-prefecți și primării, care de unde este și ce nume are? medicii îi întrebau ce este păsul lor? Și apoi fie-care își spunea păsul seu.

Cei cu bóle mai ușore căpătau medicamente și mergeau acasă, cu instrucțiunea cum au a trăi și a se păzi; cei greu bolnavi rămăneau în corturi, se luau sub cura medicală și erau provăduți cu toate gratis, câte 5—6 săptămâni, cât stătea ambulanța la un loc.

Ací am văduț prima-dată bóla pelagrape, pe care poporul o numește pãrlălă (pãrlitură) dela focul ce-l arde în pelea care consecutiv se negreșce și se face scórtă. Medicii spun că vine din porumbul (mălaiul) mucegăios, care corumpe sângele; prin această corupțiune bolnavul începe a-și perde mințea și în sfârșit îl copleșeșce mania de sinucidere.

Precum spuneau medicii, dl Brătian mai în totă ziua vinia la ambulanță și de acolo mergea la izvoare, spre cari a început a se face drum regulat.

— Prin dl Brătian și ambulanța militară s'a deschis, se pôte dice, primul sezon de băi la Govora în anul acesta, căci cu finea lui august se găsiu deja mai mulți particulari așezați pela case private, pentru cura de ape, de unde din an în an se vor spori și Govora va devini o baie renumită.

Din cele descrise se pôte vedé, că județul Râmnic-Vâlcea este unul dintre cele mai frumoșe ale României, cu munții, cu brădetul, cu grandiosul material de lemne, cu apa Oltului, cu vinurile renumite dela Drăgușani, cu multe ape minerale; afară de Călimă-

neșci, Căciulata și Govora, mai are băi sărate la Ocna, apoi la Olaneșci, cu puterea apelor dela Călimăneșci și ca să rivalizeze cu aceste băi numai un stabiliment i mai lipseșce. Altcum în România pretotindine a început deja cu ridicarea și înfrumșetarea băilor; din toate părțile poți ceti că băile sânt pline; semne imbucurătoare că patrioții rămân în țară și nu mai prăpădesc banii pela băi străine, de cari nici că au lipsă, având atâtea bogății de ape minerale; apoi vorba cea »pretotindine e bine, dar mai bine e a casă.«

După patru zile petrecute la Govora, în 1-a septembrie imi luai bilet la Râmnic pe trăsura poștei și me reintorșei pela Turnu-roșu, Sibiu, cătră casă; unde în speranța că voi causă o oră de distracțiune publicului românesc, m'am pus la mäsă și am descris aceste suveniruri de călătorie.

Oradea, luna sept. 1886.

Iosif Roman.

Femeia-mamă ca educătoare.

(Discurs cetit cu ocașiunea adunării generale anuale a despărțemântului al XII (Deeș) a Asociațiunii transilvane, ținută la 1 aug st. n. 1886 în Ciacși-Gârbou.)

Asociațiunea noastră a Transilvaniei, după cum ne arată însuș numele ce-l pörtă, ș-a propus înaintarea literaturii române și a culturii poporului român. Dar fiind că un popor nu constă numai din bărbați, ci în asemenea parte și din femei, urmeză de sine, că decă se vorbeșce despre înaintarea culturii poporului român, totdeuna trebuie să se eugete și la înaintarea culturii femeilor române. La acésta ne obligă, nu statutele acestei asociațiuni, cari de altmintrelea ni-o impun, ci însaș legea divină, fiind femeia corp din corpul nostru seu — de mi-i permis a dice — suflet din sufletul nostru. Astel dară, decă noi românii dorim de a ne prefăce un popor cult, un popor generos și respectat, avem datorința cea mai sacră dela care nu este absolut nici o dispensare, ca adeca — după cum dice dl G. Bariț în un discurs al seu — să confăptuim din tot eugetul nostru, din tot sufletul nostru și din toate puterile noastre pentru înaintarea unei culturi mai raționabile și la femeile nostre române.

Și prin ce mijloce putem să o ajungem acésta? Numai prin o creșcere și o educațiune în spirit mai curat național a fetițelor nostre române. Și fiind că partea cea mai esențială din misiunea creșcerii și educațiunii acesteia obligă pe mame, de acea cu permisiunea pré stimatei adunări alu de bine de a disertă cu ocașiunea presintă câteva minute despre mamă și încă despre femeia-mamă ca educătoare, aruncând o privire fugitivă și asupra creșcerii și educațiunii fetițelor nostre române, având în vedere cuvintele poetice:

»Crēcă-și fiice bune, mame bune-și crēcă,
»Și va fi mărîtă ginta românească!«

Mamă!... Ce nume dulce la esprimat și frumos la vorbit! Nume care cuprinde în sine nu numai fericirea unor prunci mițuți, ci fericirea unor familii. Dară ce dice? Fericirea unor prunci seu a unor familii e pré puțin pentru mărșul nume de mamă, el cuprinde în sine mai mult, cuprinde fericirea națiunilor și a popórelor, fericirea omenimei întregi. De unde cu tot dreptul dice Drăgescu în »Maternologia« sa că: »mama este creatura cea mai sublimă pe pãmânt.« — Și pentru ce acésta înălțare atât de mare? Pentru că — servindu-me de expresiunile unui scriitor român — mamele sânt colónele cele tari ale națiunilor — dau nașcere și creșcere atât corporală cât și intelectuală generațiunilor; dela mame depinde în partea cea mai

mare formarea moravurilor bune, formarea caracterelor solide și tari: mamele au importanta misiune de a planta în inimile fragede ale pruncilor sei, amesurat unui grădinar escelent, principiile fundamentale ale religiozității, moralității și ale naționalității; mamele au nobila chemare de a înrădăcina în mlădițele sale, aplecare bună și atragerea proprie spre tot ce e nobil, bun și frumos; mamele sunt menite de a da familiilor sale direcțiune salutară pentru toate impregiurările vieții familiare, sociale și naționale. Cu un cuvânt mama trebuie să fie primul educator al pruncilor sei. Căci a cui cuvinte resună mai înteu la lăganul pruncului? a mamei; a cui simțeminte se sădesc mai îngrabă în inima-i fragedă? a mamei; și a cui moravuri bune au rele se însușesc mai ușor? a mamei. Mama dară, ca atare este și trebuie să fie ingrigitorul cel mai bun și supraveghiatorul cel mai ager al familiei sale.

Alungați mama din familie și acesta încetă de a fi fericită ori care ar fi starea ei socială. Deci fericite de familia aceea, care are o mamă bună, căci dăna este centrul în giurul căruia se aședă toți membrii familiei; ea este lumina, care, cu rațele-i binefăcătoare luminează pe toți cei din casă. Trebuie să recunoșcem dară, că o mamă »prin dulceta caracterului seu, prin devotamentul și abnegațiunea sa nemărginită, prin natura-i afabilă și răbdătoare, prin bunătatea-i ângerescă« este o adevărată educatoare.

O mamă, dând naștere pruncului seu, contractează — după cum ăice Xanta:

- a) obligațiunea »față de ea« de a amelioră și face fericită aceea parte de ea însăș;
- b) obligațiunea »față de prunc« de a face om din aceea substanță eșită din ea;
- c) obligațiunea »față de societate« de a-i da un om demn de ea; și în urmă
- d) obligațiunea »față de Dăeu« de a perfecționă aceea parte din univers estrată prin ea. De unde mama așa strins e legată de viața pruncului seu, cât medicii și pedagogii atribuesc mamei embrionele bunului seu reului din frageda lui inimă.

Ce se ține de obligațiunea unei mame »față de prunc,« aceea consiste în educațiune morală, care — după cum ăice Dupanloup — e cea mai sublimă operă umană, e continuarea operei divine, creațiunea sufletului. Educațiunea acesta ce e drept la inceput are puține cuvinte, dară cu atât mai multă și mai delicată acțiune. Și cine ar fi în stare de a descrie totă acțiunea, totă grigia și alipirea ce o desvôltă o mamă față de pruncul seu mai ales până-i tiner și cu puțină pricepere? Nimene. Chiar cuvintele poetice ale lui Alecsandri, când ăice:

- »Mama pentr' al ei copil are scumpe desmerdări,
- »Are inimă cu ochi, are ochi cu sărutări;
- »Plânsul lui e plânsul ei; ori ce-l dore pe ea dore;
- »Ea trăeșce pentru el; când el móre și ea móre,«

âncă ne dau numai o mică imagine acelei acțiuni și ingrigiri materne.

Apoi precum din fructe se cunoșce pomul, așa din cursul vieții pruncilor ne putem convinge îndată, că ore mama ca educatoare fost-a ea la culmea misiunii sale ori ba? ingrigitu-s'a cu scumpătate de cultivarea mlădițelor sale tinerele ori ba? și că nisuitu-s'a de a devini — așa ăicând — creatorea unui nou cetățen pe pământ ori nu? Da, ne putem convinge, căci influința mamei petrece pe prunc pretotindine în viață.

Mama trebuie să formeze dară copilul seu nu numai corporalmente, ci și spiritualmente; ea trebuie să deștepte în sufletul dănsului lumina bunului, frumosului și adevărului; și ea trebae să-l pregătăscă

pentru totă ulterioara lui cultură și progres în șciință. Va să ăică mama trebuie să devină a doua născătoare a copilului seu prin educațiune.

Acum decă cugetăm serios și cu spirit nepreocupat la faptul, că fiicelor noastre române dă-li-se ore creșcerea și educațiunea cuvinită pentru de a puté devini cu timp și ele mame adevărate, mame de model, ne cuprinde mirare de indiferentismul ce domneșce în privința acesta.

Ce-i mai delicat lucru, decât tocmai educațiunea fetelor! Și noi tocmai acesta o neglegem mai tare, uităm tocmai de principiul putem ăice pedagogie că: »a educă o fată, este a educă familia, prin urmare societatea.« Cresce și se desvôltă fiicele noastre lângă sinul maicei lor și la caminul părintesc, până ce ajung la anii, ce trebuie să se deie la școlă, când etă un lucru, etă o cestiune, ce a insuflat și insullă și astădi ingrigiri mari părinților nobili și conșcii de chemarea lor.

Unde sânt școlele corespundătoare caracterului nostru național, pentru de a cultivă aceste mlădițe tinere ale grădinei lui Traian? în care dintre cele patru unghiuri ale țerii sânt de a se căută? . . . Tăcere adăncă. Dintre reuniunile inființate cu scop de a ridică »școli pentru fetițe« și astfel de a se ingrigi de creșcerea și educațiunea lor în spirit național, singur Asociațiunea transilvană se apropie — deși cu pași incetșori — cu prospecte mai frumoșe de realizarea aceluia.

Vom avé dară și noi — în ora a unspredecea — un institut românesc de creșcere și educațiune femeescă, unde sper, că fetițele noastre, cele avisate până acum tot numai la școli străine, vor să capete o educațiune mai corespundătoare caracterului nostru românesc. Nu voim femei filosofe, femei de șciință academică, au de cochetărie aristocratică. Pretindem înse »cu totă perseveranța« femei, cari să fie (după cum ăice poporul) și de rugă și de fugă, și de mamă și de damă; femei, cari să se șcie învêrți cu cheile de brâu în bucătărie și cămară ca și în salone impregiur de ôșpeți: femei, cari să devină nu numai econôme diligente și chivernisitoare bune, ci totde-odată mame blănde, mame înțelepte și educatoare adevărate, a căror »amóre națională« și »devotament matern« să remănă pururea intipărit în sufletul pruncilor, căci ce ăice englezul Sheridan? »Cu cât femeile vor fi mai luminate, cu atâta noi vom fi mai luminați.«

Să ne deșteptăm dară odată din somnul nepăsării seculare și să lucrăm mai cu energie, mai cu zel în privința creșcerii și educațiunii fiicelor noastre, ca devinind acestea cândva mame nobile și femei generose, prin ele apoi să putem contă mai cu siguranță la reinvierea mării noastre celei de odinioară. Êr până atunci să nu uităm nici odată cuvintele poetice de V. B. Muntenescu:

- »O mame! Creșceți mame, să șcie da viață
- »La fapte glorioșe, la fii cu inimi mari,
- »Că numa 'n voi mai este o rază de speranță,
- »Lucéferi dulci în nôptea din timpii seculari.«

Ioan Petran.

Cugetări.

Omul care a trăit mai mult, nu este cel care a trăit ani mai mulți, ci cel care a simțit mai mult viața (J.—J. Rousseau.)

Defectele tinereței, nebuniile dela doue-deci și unul de ani, devin viciuri când ele se repetă la patru-deci de ani. (Dna d' Epinay.)

Cum defineșce fiecare »partea leului?«

— Partea. . . altora!

Limba eventaliului.

»Prado« se numește, după cum ne e cunoscut, complexul promenadelor frumoase, cari încungiuară Madridul din partea resăritenă. Punctul central al »Pradului« e așa numitul »Salon:« partea lui cea mai fașionabilă a căpătat numele »Paris,« așa că putem vorbi aci ad literam despre un Paris in Madrid. Aci voim să studiam limba eventaliului.

O spaniolă fără eventaliu nu se pôte cugetă, tocmai așa și un turc fără cibuc, un spaniol fără cigaretă și un filistru german fără obligata spumă de mare. Eventaliul face partea integrătoare a spaniolei, el pare a fi increscut cu dënșă, dimineța eventaliul e primul obiect ce-l prinde in mână și sêra ultimul, ce-l lasă din mână. Instrumentul acesta se pôte numi microcosmul tuturor simțemintelor și pasiunilor femeiești spaniole, un condensator al-fantasiei, telegraful amorului.

Ne aflăm in Parisul salonului din Prado, in mijlocul unei societăți elegante, tineri delicați și dibaci din capitală, a căror siluete uscăcioșe, cu un suris cochet pe buze se mișcă ușor și liber printre grupele drăgălașe de dame. Un ôspe nou apare și vede de-odată punându-se in mișcare trei eventalie. Unul din gaze auriu, cu picturi chineze in relief, se inchide cu șgomot, iute ca fulgerul și electric in mâna donei Carmens, pe când o altă figură înaltă întreprumpe iute convorbirea sa cu un cabalero și inchide eventaliul seu încet și cu ochi lăsați in jos. Câțiva pași depărtare lovește o mână tremurândă de trei ori cu eventaliul inchis in palma mânei stânge. Tinerul șovăeșce, el se uită la dona Carmens, și inpalideșce. Ce a tradat telegraful acesteia, arată ochii fulgerători, anume mânia. Privirea lui trece la proprietatea eventaliului al doile și el roșeșce puțin, foarte puțin, cum pot roși încă câte odată favoriții blasați. Perplesitate dulce și o dulce sfielă ceteșce el din fața frumoșă a tinerei Dolores. El suride, devine inse îndată serios, observând increștitura amenințătoare pe fruntea damei a treia, al cărei telegraf a tradat gelosia fără margini. După o trăgănare scurtă se indrăptă el spre Delores, care a deschis intr'acel timp eventaliul seu éraš pe jumătate, ce înșemnă atențiune față cu un pericol amenințător. Ca și când s'ar fi convorbit mai nainte, eroul dă feței sale o espresiune oficios onestă și se aședă apoi după o salutare ceremonioșă lângă dama gelosă. Acesta pare greu de molcomit, căci după câteva mominte lasă să spânzure eventaliul inchis depe incheietura mânei in jos, un semn de disgrăție completă. Pe încetul inse i succede adoratorului prin lingușiri, a aduce supêrata la acesta ca să-și deschidă pe încetul eventaliul de tot, ce-i promite nefericitului speranță de agrățiare.

Să trecem la o altă grupă. O figură frumoșă cu o față palidă, cu trăsuri fine, se plécă amabil cătră un domn in anii mijlocii și respunde la rugămintea sa, care se pare a fi foarte urgentă, prin aceea, că desfiră pe încetul tivitura arginție a eventaliului seu rosariu, adecă că e nedecisă, să cedeze, seu nu. El devine tot mai vehement, atunci își inchide ea încet eventaliul, își netedeșce cu el de patru ori ochii și atinge ușor buzele. Pantomina acesta transpune pe rugător in estas, ce pôte el numai cu greu ascunde. Un altul se pare a fi mai norocos, lui i se inchid increștiturile fine ale instrumentului până la jumătate. Acesta înșemnă »așteptare, vom vedé, pôte altă-dată.«

Causa, pentru ce își cere ea timp de precauțtare, zace in gestul următor: anume in atingerea fugitivă a ambelor urechi, ce înșemnă, că s'au audit multe despre cabalero, cari nu sînt tocmai plăcute

La aceste semne deosebite a limbei eventaliului voi să mai adaug următoarele: »A primii eventaliul din mâna unei dame mai întéiu cu mănunchiul, e espresia unei grații deosebite și bărbatul care-l primeșce, se obligă spre servitutea cea mai dulce. A refusă cadoul, e o pată neștersă pentru damă. A ridică un eventaliu picat la pământ, e ertat numai favoritului, altmintrele nu. Atingerea părții inimii și a frunții cu eventaliul înșemnă, că dama respunde simțemintele adoratorului, prudința sa opreșce inse a-și da curs liber inimii. In fine o lovitură cu eventaliul inchis pe mâna unui bărbat, esprimă un reproș, pe când o lovitură cu eventaliul deschis se priveșce de regulă ca o provocare.« Tôte detaiurile aceste interesante sînt inse foarte greu de observat, de ôră-ce spaniolele manevrăză așa de iute și destru cu eventaliul și ca din întemplantare, încât numai unul, care e introdus in ele, pôte observă fugitiv câteva semne caracteristice, pe când intréga artă a eventaliului rămâne pentru ori care altul neobservabilă.

Averchiu Macovei.

M o d a.

— Viena.

Intre costumele mai noue de tómnă sînt modele foarte frumoșe. Rochia modernă e bogat plisată și e foarte tipică tunica lungă ce cade in crețe clasice. éer înderét bogat ridicată. Fôrte elegante au să fie la iernă supra-rochiele (Überkleid) arangiate peste rochii plisate.

Colórea cea mai nouă a sezonului este o nuanță intunecată de indigo, o colóre ce stă bine la ori ce față, o impregiurare ce-i promite durată anumită. Atare indigo se combină foarte des cu atlas auriu vechiu și o toaletă gătită din postav venețian in nuanța acesta e una dintre novitățile ce au eșit de curend din magazinul de modă a lui Vorth din Paris. Și acea colóre roșie francesă, care apărú astă-véră in eleganța sezonului de băi, o să fie legitimată pentru tómnă, totuș inse o toaletă gătită in colórea acesta nu se pôte purta pe stradă, de-ôrăce e foarte bătătoare la ochi, chiar și vienesa numai cu greu se va decide la o atare colóre și și atunci o va folosi numai la preumblări cu trăsura seu la cursuri de cai, in ultimul cas combinată cu stofă de peluche in stil scoțian.

Intre stofele de o colóre observăm stofe grele pêroșe, precum și moi strălucitoare, apoi cachemire foulé și cachemire des Indes. Fôrte apartă e și colórea Porphir, un roșu palid brun gălbăiu.

La mantile predomină un galbên deschis roșietic, la pâlării verde deschis combinat cu verde ca mușchiul și negru. Ca decorațiune pentru draperii vor servi la iernă și acuma eșarpe din stofă și decoreate cu passementerii și ciucuri. Costume gătite din stofe netede se decoreză cu passementerii și svitaș și mai ales la mâneci și grumași seu in formă de tablîer pe rochii. Toaletele combinate cu stoffa desinată au ca decorațiune catifea netedă și peluche. Ca material pentru bumbi domină oțelul și lemnul, ultimul tăiat in formă de flori și fructe. Fôrte plăcute și căutate sînt in acest seson costumele gătite din flanel alb.

Fete tinere și dómne pórta atari toalete nu numai sêra la serate, ci și la preumblări cu trăsura și p cãt concede etatea și fața, fără nici o decorațiune

Modistul parisian lucrăză mult in stil Ludvig al

XV-le și XVI-le. Așa adese se pot vedea combinațiuni drăgălașe și lucruri elegante. Un jachet à la Louis XV — destinat pentru Adelina Patti Nicolini — gătit din stofă crème combinată cu un brocat rosa vechiu și decorat cu bumbi arginții artistici. Acest jachet se deschide peste o vestă, a cărei fond e crème și brodat cu girlande mici de flori. Impregiurul grumașului se întinde un fichu de gaze alb. Rochia drapirată în colorea elegantă rosa Dubary e ornată cu dantele vechi venețiane.

O altă toaletă à la Louis XVI — destinată pentru princesa de Wales — arată o combinațiune de azur deschis și rosa gălbăie cu fichu de crepelisse în colorea cafeului. La atari toalete jăcă, pe lângă croitură, un rol mare și stofa, așa brocatului i se prevestește un viitor strălucit.

Valeria.

B o n b o n e.

X. . . Întâlnind pe bulevard pe unul din prietenii lui, pe care nu îl văduse de mult, i dice:

— Ah! scumpul meu, ce fericit sunt că te ved. Inchipuește-ți că mi se spusese că ai murit și mi-a fost cu neputință să vin la inmormântarea ta. Nu este așa, că nu ești de loc supărat pe mine?

Dl X. . . discută cu frumoasa dnă B.
Tema eră bogată: defectele femeilor.

X. . . mărturisii pôte cu puțină ușurință:

— N'am cunoscut nici odată decât doue femei cari să fie în adevăr perfecte.

— Care este cealaltă? îl întrebă cu fineță interlocutorea sa.

Un neguțator de anticități, căruia i se dicea că lucrurile antice au devinit foarte rare, respunse cu convingere:

— Ah! nu-mi mai vorbi d'asta; decât ș'ar face ori cât de puține, tot ar fi d'ajuns pentru totă lumea!

Un profesor cătră un școlar, arătându-i o chartă a Europei:

— Arată-mi locul ce ocupă Bulgaria.

— Dle... în momentele de față ea ocupă totă lumea.

Literatură și arte.

Șciri literare și artistice. Dl Teofil Frâncu va da sub tipar în curând studiul său »Moți și Istrieni,« care va fi o broșură de 3—4 côle. — Dl Gion a început să publice în »Românul« traducerea romanului »Astra« scris de regina Elisabeta în societate cu dna Mite Kremnitz. — Dl N. G. Radulescu a ținut duminică în societatea »Tinerimea Română« la București o conferință literară, vorbind despre »Dmna critică.« — Dl G. Jolnai-Marian, tinerul sculptor român din București, a făcut bustul lui Tudor-Vladimirescu. — Dl Robert Kún, profesor la școla reală din Deva, a ținut în adunarea dela Petroșeni a societății arheologice maghiare din Hunedóra o conferință despre »Cauzele rescôlei lui Horia și Cloșca.« — Dl dr. Nicolae Pop, profesor la gimnasiul din Brașov, înșciinteză pe învățatori, că ministeriul a oprit din usu școlar numai a doua edițiune a manualului său de geografia Ungariei; prin urmare edițiunile următoare se pot întrebuința și mai departe. — Sculptorul A. Georgescu a terminat statua lui Asaky, care i-a fost comandată de un comitet dela Iași. Asemene a isprăvit și bustul lui Manolachi Costachi, comandat pentru camera deputaților.

„Doina,“ revistă artistică, literară și musicală, apare în 1/13 octombrie a reapărut sub direc-

țiunea dlui Ionescu-Gion, cunoscutul foiletonist al »Românului.« Salutăm cu plăcere această reparațiune și dorim surioarei noastre prosperare și viață lungă. Lipsa unei reviste de felul acesta este simțită în literatura noastră și suntem siguri, că noul redactor dl Gion va împlini lipsa acesta cu acea pătrundere și sirguintă, de care a dat atâte probe. »Doina« va apăre regulat la 1 și 15 a fiecărei luni.

Biblioteca pentru popor. Din biblioteca populară bucovină a eșit nr. 4, care conține »Povești populare« adunate de I. Crângă, I. Slavici și St. Stefurea. Titlurile poveștilor sânt acestea: Dănilă Prepeleac, Punguța cu doi bani, amândouă de I. Crângă, Stan Bolovan de I. Slavici, Sfânta Vinere de St. Stefurea. Se află de vânzare în librăria Rounald Schally în Cernăuți. Prețul nu e însemnat.

Buletinul Societății geografice române din București, publicat prin îngrijirea dlui George I. Lahovari, secretarul general al Societății, a apărut și pe trimestrul al doile al anului curent. Sumariul: Partea I. Actele societății. Catalogul bibliotecii (urmare.) Circulara biuroului. Partea II. Memorii, conferințe etc. Câteva etimologii geografice române, conferință de dl Grigore Ioan Lahovari. Câteva pagine din economia rurală a Rusiei, conferință de dl P. S. Aurelian. — Suplement. Material pentru un dicționar istoric și geografic al României adunat de dl George I. Lahovari. (Urmare.)

Convorbiri pedagogice, revistă pentru educațiune și instrucțiune, director: P. Stoica, redactor: I. Popu Reteganul, nr. 4 are următorul sumar: Basiliu Mureșan (cu portret fotolitografic și facsimil de subscriere.) La cestiunea organizării școlilor. Instrucțiunea limbei materne în școlele populare. Amintirea morților. Un mijloc contra turbării. O scrisore deschisă. Anecdote. Cronică contemporană. Revista diarelor pedagogice. Curier bibliografic. Mosaic. Loc de informațiuni. Ghicitură. Telefonul redacției.

Teatru și musică.

Șciri teatrale și musicale. Dra Agata Bărescu va jucă în curând la Burgtheater în Viena în tragedia lui Paul Heyse: »Nunta de Aventin.« — Artistul I. D. Ionescu s'a întors la București, unde la ernă va jucă în teatrul »Dacia« cu o trupă compusă din buni artiști; deschiderea stagiunii se va face la 23 octombrie st. v. — Dra Elena Pădure debutază cu succes strălucit pe scena teatrului din Klagenfurt.

Teatrul National din București. Stagiunea s'a deschis în sâmbăta trecută cu frumoasă poemă dramatică »Fântâna Blandusiei« de dl V. Alecsandri. Tot cu asta ocaziune, distinsa artistă dna Aristița Manolescu, care anul trecut a jucat la Iași, a reintrat ca societară, jucând rolul Gettei. Represințațiunea a fost cât se pôte de bună, versurile frumoșe ale bardului nostru național au încântat auditorul, care — durere! — nu s'a intrunit în numer prè mare. Duminică s'a jucat pentru prima-ora drama francesă în 5 acte »Severo Torelli« de François Coppée, tradusă în româneșce în versuri de dl Th. M. Stoenescu. Piesa, spriginită pe un singur moment dramatic, e bine compusă și frumos scrisă. Traducerea româneșcă este reușită. Rolurile au fost potrivit împărțite și actorii ș-au dat totă silința să-și interpreteze bine rolurile. Dl Gr. Manolescu a făcut din rolul lui Torelli una din cele mai frumoșe creațiuni ale sale; dl Notara a fost bun Barnabo Spinola. Lume și mai puțină, decât în sêra primă. Marți erăș a fost prima-represințație: s'a jucat întia-ora piesa francesă »Finul,« comedie în 4 acte, de Al. D'Anna, regia regentului și reginei României.

În piesa asta au jucat dnii Manolescu, Iulian, Notara, Velescu, Hasnaș și dnelé Ana Manolescu, Amelia Notara, Frosa Sarandi, Vasilescu etc. Joi a fost a doua reprezentațiune a dramei »Severo Torelli.« Pe astăzi, sâmbătă, s'a anunțat prima reprezentațiune a »Femeii lui Socrate,« comedie franceză de Th. de Banville, tradusă de dl G. Sion. Rolurile principale sânt ținute de dómnele Notara (Xantipa,) Ana Manolescu (Mirina) și de dl Notara (Socrate.)

Reprezentațiunea dlui Lugoșan. La 1/13 octombrie dl I. C. Lugoșan a dat în sala Bosel din București o reprezentațiune extraordinară cu concursul mai multor artiști. S'a jucat »Hamlet« (scene din actul III,) »Scânteia« și »Medea« (scene din actul II.) Dl Lugoșan a executat la urmă »Cocóna Chirița la Paris.«

Musicale. La redacțiunea noastră se află depuse spre vëndare câteva exemplare din compozițiunea musicală »Ilustrațiunea Română,« fantazie briliantă asupra unor teme naționale, compusă și dedicată dnei Alesandrina Opris, de Carol R. Karasz. Prețul 1 fl. 20 cr.

Lista membrilor societății pentru fond de teatru român înscrși la adunarea din Bocșa-montană în 27 și 28 septembrie 1885: (Urmare.) XXIV. Pe lista dlui Iuliu Bumbescu din Cerova sub 24: Iuliu Bumbescu 1 fl, Augustin Ocean 1 fl, Ioan Simeon 50 cr., Ioan Stioapon 50 cr., Mihaiu Zimbran 30 cr., Ion Toma 20 cr., Petru Lintia 20 cr., Moise Uzum 50 cr., Ion Franz 20 cr., Ilie Roșu 30 cr., Ion Pena 20 cr., Petru Micloșina 50 cr., Ion Franz Medru Cerova 40 cr. Suma listei nr 33: 5 fl. 80 cr. XXV. Pe lista dlui George Nicolaevici din Reșița rom. sub 25: George Nicolaevici 3 fl, Nicolae Dragălină 1 fl, Iuon I. Miclișan 1 fl. Stefan Albu 1 fl, Ioan Albu Reșița rom. 1 fl. Suma listei nr. 34: 7 fl. XXVI. Pe lista dlilor Iosif Olar. I. Opra și G. Gherguța din Doman sub 26: Iosif Olar 1 fl, George Gherguța 3 fl. Ioan Opra 2 fl, Emil Stefka 1 fl, Alesandru Bojinca 1 fl, Elie Roșu 30 cr., Toma Iacobescu 50 cr., Petru Murgu 40 cr., Ioan Beltea 30 cr., Ion Iosim 20 cr., George Gadine 20 cr., Ioan Jorgovan 20 cr., Mihaiu Roșu 20 cr., Martin Gherguța 40 cr., Toma Gherguța 20 cr., Ioan Kreml 30 cr., Petru Franz 50 cr., Petru Dragălină 50 cr., Adam Mircea 20 cr., Valeriu Zuica 30 cr., Ioan Galcssek 20 cr., Petru Purcăriță 20 cr., Petru Beltea 30 cr., Miclea Mircea 40 cr., Ilie Franti 20 cr., Petru Iacob Martin 30 cr., Florea Micul 20 cr., Ieremia Gerguța 30 cr., Petru Andrei 30 cr., Mihaiu Blasiu 30 cr., Bathista Ioan 30 cr., Valentin Maschis 30 cr., Maschio Simeon 30 cr., Maschio Ferdinand 50 cr., Maschio Alois 50 cr., Smaniota Simon 30 cr., Lajos Farkas 50 cr., Ioan Iovan 30 cr., Nicolae Tismonar 50 cr., Petru Crăciun 50 cr., Petru Beltea 20 cr., Simeon Zuiac 50 cr., Crăciun Franțiu Doman 30 cr. Suma listei nr. 35: 20 fl. 40 cr. XXVII. Pe lista dlui Ilie Balanescu din Valiug sub 27: Ilie Balanescu 1 fl 50 cr., Ioan Popescu 1 fl. Anton Mayer Valiug 1 fl. Suma listei nr. 37: 3 fl. 50 cr. (Încheierea va urmă.)

C e e n o u ?

Sciri personale. Dl Teodor Seracin, colonelul regimentului bucovinean nr. 41, a primit laude din partea Maj. Sale pentru desteritatea trupelor la manevrele ținute în curënd. — Dl N. Togan, capelan și învățător gr. cat. în Sibiu, a fost numit de cătră ordinariatul mitropolitan din Blaș, catechet pentru elevele gr. cat. ale școlei civile de fete din Sibiu a Asociațiunii. — Dl Petru Dulf a fost ales unul din secretarii Societății pentru învățătura poporului român la București, — Dl Ioan Pop Reteganul, învățător în Sânel face apel cătră toți Românii să con-

tribuescă la facerea unui fond, din care să se pótă da gratuit abecedare și legendare școlărilor săraci. — Dl Atanasiu Cimponeriu, jude pensionat al tablei regești din Budapesta, fost referent și la curtea de cassațiune de acolo, s'a mutat la Sibiu, unde a deschis cancelărie advocațială. — Dl Iacob Negruzzi, directorul revistei »Convorbiri Literare,« făcënd o călătorie prin Elveția, s'a întors la București. — Dl Mihaiu Cirlea, avocat în Alba-Julia, a fost numit notar public în Abrud. — Generalul Fălcoian va reprezintă România la congresul geodesic din Berlin.

Hymen. Dl dr. Avram Tincu, avocat în Orăștie, la 9 octombrie ș-a încredințat de soție pe dra Catarina Carașea din Bințiți. — Dl Ioan Petrila, teolog absolvent al diecesei aradane, ales de preot în comuna Monoroștia, s'a logodit cu dra Silvia Comloșan, fiica repositului N. Comloșan, fost notar în Micalaca.

Oglinda lumii. Generalul Kaulbars în călătoria sa prin Bulgaria a fost întimpinat mai pretotindene de un curent anti-ruses, care ține la neaternarea Bulgariei și nu recunșce dreptul de intervențiune al Rusiei. La Varna mulțimea a strigat: »Trăescă neaternarea Bulgariei, trăescă eroul dela Slivnița!« Într'aceste alegerile pentru Sobrania mare s'au făcut; s'au ales 420 candidați ai guvernului și 20 Zancosfiști; 50 de reresultate de alegeri încă nu sânt cunoscute. Generalul Kaulbars a declarat nule alegerile. Se crede, că în curënd Rusia va intră în Bulgaria: o trupă de 40,000 stă gata de plecare. — La Viena poliția a descoperit și arestat la 3 octombrie o bandă de anarhiști compusă din vr'o 20 de lucrători, cari se ocupau cu fabricarea materiilor esplosibile, cu scopul de a incendia în nóptea de 3 spre patru octombrie niște prăvălii de lemn și câteva edificii publice, precum și de a arunca bombe asupra mulțimii ce s'ar grămădi. Poliția a prins o cantitate ore-care de dinamită, pumnale și bombe. S'a găsit cinci kilograme de dinamită sub podul drumului de fer dela Penzing. Cățiva din anarhiștii arestați au făcut deja mărturisiri. — Dela București se scrie, că însărcinatul de afaceri al ambasadei austro-ungare din București, consilierul de legațiune Heidler cav. de Egeregg, a imănat regelui României o scrisore autograflă din partea monarhului nostru. Corespondentul dice, că scrisorea nu are numai însămnătatea unei politete, ci și însămnătate politică, denotă o strînsă apropiare a României de Austro-Ungaria.

Societatea „Lumina“ pentru cultura românilor din peninsula balcanică a ținut duminică, 28 sept. v. la 2 ore din zi în palatul universității din București adunare generală extraordinară. La ordine a fost: I. Ortografia dialectului macedo-român; II. Deciderea ultimului termin pentru presintarea manuscrisului cărții de lectură; III. Reviđuirea statutelor spre a înlesni lucrarea comitetului pentru ajungerea scopului Societății; IV. Espunerea situației financiare; V. Realegerea comitetului, în urma revidiuirei; VI. Votarea bugetului.

Adunare învățătorească. Reuniunea învățătorilor români gr. or. din districtul Făgăraș va ține adunarea sa generală în comuna Cucuiata, la 24, 25 și 26 octombrie n., sub presiđiul dlui Vincențiu Grama. Învățătorii: George Dobrin, George Cantor, Nicolae T. Pop vor ține prelecțiuni practice și vor ceti lucrări de ale lor.

Societatea de lectură dela institutul pedagogic-teologic din Arad s'a constituit pentru anul școlastic 1886/7 astfel: president s'au ales Rv. d. V. Manara prof.; vice-president T. Văfan cleric c. III; secretar V. Magdu cleric c. II; notar prim N. Popovici cleric c. II; vice-notar D. Sebeșian prep. c. III; caszar D. Muscan cleric c. III; bibliotecar prim G. Chirilă cleric

c. I; vice-bibliotecar A. Drăgan prep. c. III; controlor I. Lugoșan prep. c. II. In comisiunea literară s'au ales: I. Căciuca cleric c. III; G. Dudulescu cleric III; Al. Mihaș, cleric c. II; Rom. Popovici cleric c. II; N. Loboz, cleric c. I; Iuliu Iorgovici cleric c. I; V. Suciș, prep. c. III. In comisiunea revisoră: G. Miclăș cleric c. II; M. Păcățan cleric c. I și Muciș Popescu prep. c. III;

Esposițiunea națională din Venetia. Deschiderea esposițiunii naționale a frumóselor arte din Venetia in 1887, pusă sub patronagiul reginei Italiei, este ficsată pentru ziua de 25 aprilie viitor. Această esposițiune la care pot să ia parte și artiștii străini cari locuiesc in Italia, cuprinde: pictura, sculptura, arhitectura, ceramica, mosaicul, sticlăria, giuvaergeria și ori ce artă aplicată la industrie. Comitetul acestei esposițiuni a publicat programul serbărilor cari se vor da pe timpul esposițiunii, printre cari se află re-gate internaționale, inaugurarea monumentelor lui Victor Emanuel și generalului Garibaldi, serenade pe marele canal iluminat cu lumină electrică, un concurs cu un concurs internațional de scrimă etc.

Avis mamelor. Precum scrie Monitorul orașului St. Gall, presidenta reuniunii femeilor din Elvetia, in urma unei întrebări din partea reuniunii școlare orășeneșii din Zürich, in scopul d'a intreveni in contra lucșului esagerat in îmbrăcăminte a copiilor de școlă, a hotărât că se va ocupa cu uestiunea și că in curând se va adresa direcțiunilor de educațiune din toate cantónele o scrisóre, in care să le invite a da învățatorilor autorisațiunea, ca să intervină in contra școlarilor, cari sunt îmbrăcați intr'un mod vătămător sănătății seú pre esagerat la modă. »Schweizer Frauen Zeitung« a tratat in intr'un articol această uestiune cu temeiri foarte nimerite. Articolul termină astfel: »Ce folosesc odăile bine ventilate, spațioșe, inalte ale școlilor, decât plumăniile elevelor sunt strinși deja d'acasă intr'un mod sistematic cu corsete, care le reduc talia ca la un vespe? Ce folosesc băncile și mesele școlii, cari sunt făcute după toate regulele studiilor anatomice și fiziologice, decât mîtitelele damicele in urma toaletelor lor absurde nici nu pot ședé cum se cade? Școlă in care societatea cu cheltueli și cu sarcini, și imprudența singură lucrăză direct tocmai in contra folosului

O căsătorie călare. Satul Henriville, comitatul Clark (Indiana), a fost teatrul unei scene pe cât de romantică, pe atât și de extraordinară. Pe când preotul Seymour Guernsey slujia in biserică pela orele șapte și jumătate se-ra, credincioșii fură intrerupți in rugăciunile lor de strigătele cari viniau d'afară: »Ei! să vină cineva din biserică! unde este preotul?« Unul din ómenii bisericii eși să vedă ceea ce se petrecea și se întorse spunând că la pórta bisericii se află un tiner și o jună fată, cari vor să se căsătorească indata, căci sunt foarte grăbiți. Preotul Guernsey, înțelegând indata ce eră vorba, suspendă slujba și eși inaintea amoresașilor, pe cari îi găsi călare pe niște cai plini de apă și de spume, ca cum făcuseră o lungă cursă in fugă mare. Tinerul, un anume Martin Mall, vădând că preotul s'apropie, i esplică pe scurt, fără să se cobóre depe cal, că viniă din comitatul Washington cu miss Sara Pixley, pe care o furase: că eră urmărit de tatăl fetei și că doria să fie indata căsătorii. In timpul aceșta Mall intinse preotului o permisiiune de căsătorie, care i se dăduse in comitatul Washington, mai nainte d'a ridica pe logodnica lui. In timpul aceasta eșiră toți credincioșii din biserică și se grămădiră in giurul lor. După ce preotul își aruncă ochii asupra hărtiei ce i se dăduse, dișe tinerilor amoresași să-și dea mâna, astfel cum se găsiau pe cai și îi căsători in fața credincioșilor cari remaseră uimiți.

N'apucă să sfârșescă d'a pronunța cuvintele sacramentale și tinerii căsătoriți porniră in góna cailor, cerend suze celor de față că nu pot să mai stea, căci Pixley îi urmăreșce și se tem să nu-i ajungă.

Incălțămintele cu călcăile nalte. Se scrie din Viena: In' d'ilele trecute viniă la un medic foarte ocupat d'aci doue femei pentru a-l consulta. Una se plângea de dureri grozave la braț, cealaltă de un reumatism la picior. Pentru ca să pótă cercetá medicul brațul, trebuia femeia cea dinteu să-și desbrace mâneca hainei. Cu mare greutate și cu ajutorul medicului numai fu posibil scóterea brațului din mânecă, fiind că eră umflat. Moda nebulă de astăzi prescrie mâneci foarte înguste și femeia suferé de o inflamațiune. Pericolul încă nu e inlăturat. Acest medic constată, că a fost chemat d'ilele trecute la o femeie al cărei braț in urma acestei mode nebune eră umflat și avea pete albastre. Pericolul pentru ambele femei e mare. Cât pentru cealaltă femeie, care suferé la picior, medicul observă inmediate, că cauza reumatismului eră încălțăminte pre mică cu călcăile nalte. Degetele erau de tot strémbate; din cauza strinsorii încălțăminte, piciorul se umflase și pricinuia femeii mari dureri. Se înțelege de sine, că medicul nu putu să deie femeii alt stát, decât să pórte inacalțăminte corespunđtore mărimei piciorului.

Bismarck și Parisiana. Principele Bismarck a primit de-ună-đi o scrisóre dela o parisiană, in care dișe că ar fi pre jună ca să-l urască pentru resbelul trecut, că din contră admiră marele seu geniu și că ar dori să primescă șciri autentice despre starea sănătății lui, fiind că dișarele franceșe publică totdeuna, fie intr'adins, fie din întemplanre, buletinuri greșite. Principele Bismarck respunse junei parisiane, care se numeșce Alice Verneaux, câteva rânduri galante, prin care declară, că nici un resbel din lume n'ar puté să-l indemne a se supéra pe frumósele parisiane, atât de june și amabile; că-i mulțameșce pentru amicala ei participare, că sănătatea lui nu e tocmai rea, dar că trebuie să mărturască, spre bucuria unui mare număr de Franceși, că reumatismul i pricinueșce multe ore de suferință. Mica parisiană d'o familie avută de comercianți se mândreșce de epístola inamicului patriei sale ș-o păstrează ca o comóră.

O misiune delicată. Doue cadine ale ex-ke-divului Ismail-Pașă se imbólnăviseră și medicul lor prescrie pentru restabilirea sănătății lor o cură la Karlsbad. Mare fu incurcătura lui Ismail-Pașă in privința acestei ordonanțe medicale: pe de-o parte iubiă foarte mult p'aceste favorite frumóse și doria grabnica lor restabilire, ér pe de altă parte, alătura cu durerea despărțirii il chinuia gelosia. Ce nu se putea întemplan la băi unor femei atât de frumóse? După o lungă gândire trimise pe Dranat-Pașă la Karlsbad ca să inchirieze acolo o locuință conveniabilă, ale cărei ferești să n'aibă vederea pe stradă; să procure o trăsură inchisă cu perdele la ferești, spre a servi pentru preumblările eventuale ale cadinelor; apoi să tocmescă o femeie specială care s'aducă in toate d'ilele cătimea de apă caldă prescrișă la locuința lor: in fine s'alegă dintre toți medicii Karlsbadului pe cel mai bătrân și cel mai urit. Medicii d'acolo nu vor invidia pe colegul lor care va fi insărcinat a supra-veghia cura cadinelor.

Șciri scurte. *Candidații la scaunul mitropolitan al României* sunt patru: mitropolitul Moldovei, episcopul de Roman, episcopul Dunării de jos și episcopul de Argeș. Candidatul guvernului ar fi P. S. S. mitropolitul Moldovei. — *Medalii comemorative* s'au comandat pentru inaugurarea catedralei de Argeș; aceste medalii vor purtá pe o parte relieful mănăstirii și data restaurării, ér pe cealaltă efigia regelui și reginei României.

— *Cholera* în Budapesta acuş scade acuş creşce, dar în Seghedin devastă mai tare, de aici câţiva artilerişti vinind la Oradea-mare, doi enşi (români) s'au bolnăvit şi au murit, la Arad asemenea a fost un cas, ba şi la Nădlac, — „*Zastava*,” diar politic sârbesc, a avut un nou proces de presă, care s'a pertractat mercuri la tribunalul cu juraţi din Budapesta; redactorul Josa Tomici a fost condamnat la închisoare de 3 luni, la amendă de 600 fl. şi la 150 fl. 60 cr. spese procesuale. — *In Rusia de sud* poliţia a prins de curând vr'o cinci-deci de nihilisti. — *Vezuvul* a devinit éraš ameninţător: din craterul de frunte ies nori de fum, lava se vérsă grozav. — *Regele Otto* al Bavariei, conform raporturilor oficiale, a ajuns în stare de completă paranoia; prin halucinaţiunile şi intipuirile sale s'a despărţit cu totul de lumea viuă; în urmarea acesteia se pôte aştepta schimbarea tronului.

Necrológe. *Ioan Serac*, cel mai bătrân preot în diecesa Arad, a încetat din viaţă la 16/28 septembrie, în etate de 94 ani. Reposatul a fost unul dintre cei dinteu elevi ai preparandiei aradane şi a servit ca preot 69 ani în comuna sa natală Cromna. Fiul seu Pavel a fost învăţător şi este de 70 ani, cel mai bătrân între toţi învăţătorii din giurul acela — *Traian Groza*, student în a şesa clasă gimnasială la Beinş, a murit în comuna sa natală Crişciur, comitatul Biharia, în etate de 18 ani. — *Iosif Botto*, avocat în Nădlac, comitatul Cenad, asesor consistorial şi deputat sinodal de Arad, a încetat din viaţă, la 12 octombrie n. în etate de 39 ani, lăsând în doliu pe soţia sa Maria n. Beleş, véduvită a doua oră, căreia abia înainte c'un an şi jumătate i-a jurat credinţă vecinică.

Indreptare. În poesia din fruntea acestui numer, şirul al treile din strofa a 9-a, să se cetască aşá: „*Şi ér me duce 'n satul meu.*”

Ghicitóre de litere.

De Elena Orbonaş.

1. M u r t a g e l á n r u e l u .
2. N a l e r a s a n d i = un nume femeiesc.
3. A t i r i n a a n l s v = o ţeră în Austro-Ungaria.
4. R a u l = munţi din Rusia.
5. N i r b u = un mineral.
6. C o n n a r i = un nume bărbătesc.
7. A g r u u u y = o republică 'n America.
8. D r a m a s g a a c = insulă africană.
9. B a r i a i = un popor din Asia.
10. I l a ţ i g a = un oraş românesc.
11. S u r u a n = un planet.
12. O a r s = regina florilor.
13. N n e r i a = un poet renumit al Grecilor.
14. O a s d i n e l = un erou grecesc.
15. L u c i i s e = un proroc.

Rëndul prim din stânga 'n drépta. ér literele cele iniţiale cetite din sus în jos să deie o piesă teatrală de Vasile Alecsandri.

Terminul de deslegare e 28 octombrie. Ca totdeuna şi de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

*

Deslegarea ghicitórei de şac din nr. 23:

După secolii de durere
Ađi Românu-i respătit;
Moş Traian cu mângâiare
Vérsă lacrimi fericit.

Lacrimile bucuriei
Se fac nişte petri rari:
In coróna României
Cei mai scumpi mângăritari.

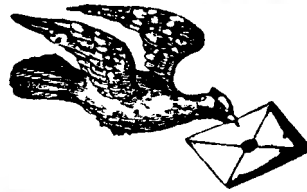
De

Iosif Vulcan.

Deslegare bună primirám dela dómnele şi dómnişórele: Emilia Onciu n. Ciavoşchi, Veronica Istfay, Stefania Pop, Lucreţia Horşia, Ana Ceontea, Maria S. Danila, Iulia Ursu, Emilia Pop n. Marcuş, Victoria Mircea, Antonia M. Dunca, Mariţi Cernea, Vióra Magdu, Fira Serafin n. Pop, Emilia Anderco n. Roman, Ecaterina Micu, Vióra Milloi, Mariţi Balaci, Aurelia Popescu (Maderat), Aurelia Popescu (Topliţa), Eufrosina Crişan, Iosefina Muntean, Maria Pop, Minodora Micuşescu, Adelaida Moldovan şi dela dnii Emilian Micu, N. Corcheş, Trandafir.

Premiul fu dobândit de dra Vióra Magdu în Ecica-română.

Pošta Redacţiunii.

Cătră o stea. Prosă rimată. În cât pentru povestea „Doue fete de împérat” am respurs de mult în pošta redacţiunii, că nu se pôte publicá. Nu aşá vorbeşte poporul.

Dlui A. O. in A. Aceste nu le putem întrebuińá. Celelalte,

décá sânt cu totul originale şi bune, se vor puté. Abonamentele se plătesc înainte.

Dnei I. C. in S. Abonamentul dv. este plătit până 'n finele anului curent.

Stână-de-Vale. Prosă rimată

Incercări primitive: De-aş fi remas, De-ai fi, Mândră-i séra, Frunză verde, De-ai şci.

Vine ruga. Ar meritá s'o lucrezi de nou şi cu grige.

Orăştie. Nu putem întrebuińá versurile trimise.

Sibiu. Versurile trimise arată că ai talent, deci fă studii ş-apoi vei puté scrie — poesii.

Dlui N. A. B. Au sosit şi se vor publicá mai târđiu.

Vaşcou. Din cele poporale vom alege câteva, cari ne par reproduse intocmai cum le cântá poporul.

Călindarul săptămânei.

Điua sêpt.	Călindarul vechiu	Călind nou
Dumineca a 18-a după Rosalii, Luca c. 8 gl. 1, sft. 7.		
Duminecă	5 Muceniţa Haritina	17 Hedvig
Luni	6 † Apost. Toma	18 Luca Ev
Mărţi	7 Meii, Serghie şi Vach	19 Ferdinand
Mercuri	8 Cuv. Pelagia	20 Vedelin
Joi	9 Apost. Iacob	21 Ursula
Vineri	10 Muc. Eulampie	22 Cordula
Sâmbătă	11 † Apost. Filip	23 Ioan Capis.

Treiluniul iulii—septembre s'a incheiat cu numerul 39. Rugám pe toţi aceia, a căror abonamente au espirat atunci, să binevoéscă a le innoi de timpuriu, şi decá nu mai vor să fie abonaţi, să ne innapoeze numerul acesta. Cei ce vor primi numerul acesta, se vor considerá ca doritori d'a avé fóia nóstră şi mai departe.

Cu asta ocaziune, prevenim pe aceia cari încă nu ş-au achitat abonamentele, că — conform anunţului nostru de mai nainte — *in săptămânile trecute am inceput să le incassám prin ramburse postale. Cei ce nu vreu să oapete de aceste, grăbésóă a-şi achitá datoria!*